EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 10 14
COM(2026) 569 final

2026/0325 (COD)

Pasiūlymas

# EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl tam tikrų pareigų vykdymo atidėjimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo**

(Tekstas svarbus EEE)

# AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

## 1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

### • Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2024 m. rugpjūčio 4 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo[1] (toliau – Reglamentas). Į Reglamento aprėptį patenka žalia nafta, gamtinės dujos ir anglys. Juo nustatomos taisyklės dėl Sąjungos energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio tikslaus matavimo, kiekybinio vertinimo, stebėsenos, duomenų apie jį teikimo ir jo tikrinimo, taip pat dėl jo mažinimo, be kita ko, atliekant nuotėkių aptikimo ir remonto poreikio tyrimus, vykdant remonto pareigas ir laikantis dujų išleidimo bei dujų deginimo apribojimų. Reglamentas taip pat taikomas už Sąjungos ribų išmetamam metano kiekiui, susijusiam su Sąjungos rinkai pateikta žalia nafta, gamtinėmis dujomis ir anglimis.

Metanas pagal bendrą poveikį klimato kaitai nusileidžia tik anglies dioksidui ($CO_2$) ir lemia apytikriai trečdalį dabartinio klimato atšilimo. Per praėjusį dešimtmetį metano kiekis pasaulio atmosferoje labai padidėjo. Jungtinių Tautų sistemoje sukurta Tarpvyriausybinė klimato kaitos komisija savo Šeštojoje vertinimo ataskaitoje paskelbė išvadą, kad, norint visuotinį atšilimą apriboti iki 1,5 °C, išmetamą antropogeninės kilmės metano kiekį reikia iki 2030 m. smarkiai sumažinti[2].

Reglamentu laipsniškai įvedami reikalavimai didinti skaidrumą, susijusį su išmetamu metano kiekiu. Juo reikalaujama, kad importuotojai nuo 2025 m. gegužės 5 d. kompetentingoms valstybių narių institucijoms teiktų informaciją apie išmetamą metano kiekį, susijusį su Sąjungos rinkai pateikta žalia nafta, gamtinėmis dujomis ir anglimis. Nuo 2027 m. sausio 1 d. importuotojai turės pateikti įrodymų, kad po 2024 m. rugpjūčio 4 d. sudarytoms arba atnaujintoms ne Sąjungoje išgautos žalios naftos, gamtinių dujų ar anglių tiekimo sutartims yra taikomos stebėsenos, duomenų teikimo ir tikrinimo priemonės, lygiavertės Reglamente Sąjungos gamintojams nustatytoms priemonėms. Be to, Sąjungos gamintojai ir importuotojai turės ne vėliau kaip 2028 m. rugpjūčio 5 d. ir paskiau kasmet i) pranešti apie Sąjungos rinkai pateiktos žalios naftos, gamtinių dujų ir anglių gavybos sukeliamos taršos metanu intensyvumą ir ii) ne vėliau kaip 2030 m. rugpjūčio 5 d. ir paskiau kasmet pateikti įrodymų, kad taršos metanu intensyvumas yra mažesnis už maksimalias taršos metanu intensyvumo vertes, nustatytas Komisijos deleguotuoju aktu pagal Reglamente nustatytą procedūrą.

Nuo 2026 m. vasario 27 d. Hormūzo sąsiaurį, kuris yra labai svarbus jūrinis pasaulinės prekybos kelias, krečia geopolitiniai ir ekonominiai sutrikimai ir dėl to jis uždarytas, taip pat dėl to protarpiais uždaroma kita energiniams produktams iš Persijos įlankos regiono eksportuoti naudojama infrastruktūra. Plačiai manoma, kad šie sutrikimai yra labiausiai pasaulinį energijos tiekimą veikiantys sutrikimai nuo praėjusio amžiaus aštuntojo dešimtmečio energetikos krizės ir didžiausi sutrikimai pasaulinės naftos rinkos istorijoje[3].

Sutrikimai Artimuosiuose Rytuose daro labai neigiamą poveikį pasaulio ir Europos energijos rinkoms. Paveikta apie 20 proc. pasaulinės suskystintų gamtinių dujų (SGD) pasiūlos[4] ir

---

1 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/942, (OL L, 2024/1787, 2024 7 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

2 Šeštosios vertinimo ataskaitos apibendrinamoji ataskaita „Klimato kaita 2023 m.“.

3 https://www.iea.org/reports/oil-market-report-april-2026.

4 TEA 2026 m. II ketv. dujų rinkos analizės ataskaita, p. 6.

25 proc. pasaulinės jūrinės prekybos nafta[5]. Todėl didelio SGD eksporto iš to regiono augimo, kurio iš pradžių tikėtasi 2026–2027 m., greičiausiai nebus – tikėtina, kad jis nusikels bent dvejiems metams, ir dėl to kils įtampos rinkoje ir kainų nepastovumo rizika[6]. Dėl naftos pasakytina, kad bendri jos eksporto nuostoliai perkopė 13 mln. barelių per dieną. Apskaičiuota, kad dėl gavybos apribojimo ir energetikos infrastruktūros apgadinimo Persijos įlankos regione bendra pasiūla iki 2026 m. pabaigos sumažės apie 2,8 mlrd. barelių, įskaitant numatomus nuostolius, patirsimus dėl to, kad gavyba po konflikto atsigaus ne iš karto[7]. Už Persijos įlankos regiono ribų esantys tiekėjai kompensuoti SGD ir naftos tiekimo trūkumą gali tik iš dalies. Tikėtina, kad dėl visų šių veiksnių – Persijos įlankos regiono energetikos infrastruktūrai padarytos žalos, laiko, kurio reikia infrastruktūrai vėl pradėti veikti, ir laipsniško strigčių šalinimo – pasiūlos nepakankamumas ir netikrumas pasaulinėse energijos rinkose užsitęs.

Reglamentu nėra nustatomi energijos importo į Sąjungą apribojimai. Tačiau, kadangi neaišku, kiek laiko truks tiekimo iš Artimųjų Rytų sukrėtimas ir koks bus jo mastas, ir dėl to pasaulinės energijos kainos išlieka didelės ir nepastovios, Sąjunga turi užsitikrinti patikimą ir konkurencingą žalios naftos, gamtinių dujų ir anglių tiekimą. Įgyvendinti šį tikslą dabar, kai patiriama su esamomis sutartimis ir prekybos maršrutais susijusių iššūkių ir kai alternatyvių tiekimo (ypač per trumpą terminą) šaltinių tebėra nedaug, yra sudėtinga. Importuotojai nurodo, kad šios aplinkybės gali neigiamai paveikti jų pajėgumą visapusiškai laikytis Reglamente nustatytų reikalavimų ir dėl to jie gali nepajėgti nuo 2027 m. sausio 1 d. užtikrinti pakankamo reikalavimus atitinkančio energijos tiekimo.

Šiame pasiūlyme numatomi tiksliniai Reglamento pakeitimai, kuriais vieniems metams atidedamas stebėsenos, duomenų teikimo ir tikrinimo pareigų taikymas importuotojams ir nuostatų dėl taršos metanu intensyvumo taikymas importuotojams ir Sąjungos gamintojams.

Atidėti Reglamento 28 ir 29 straipsniuose nustatytų pareigų vykdymą vieniems metams reikėtų dėl to, kad trečiosios valstybės, importuotojai, Sąjungos gamintojai ir kompetentingos valstybių narių institucijos pajėgtų jas visapusiškai ir veiksmingai vykdyti. Per suteiktą ilgesnį laiką bus galima toliau darbuotis ir daryti pažangą įgyvendinimo srityje – taip bus atsižvelgta į kai kurių valstybių narių, trečiųjų valstybių ir operatorių išreikštą susirūpinimą dėl dabartinių įgyvendinimo terminų. Konkrečiai, per šį papildomą laiką valstybės narės galės užbaigti nacionalinių sankcijų sistemų priėmimą, nacionalinės akreditacijos įstaigos – pagal Reglamento reikalavimus akredituoti tikrintojus, o nacionalinės kompetentingos institucijos – įvertinti ir pripažinti atitikties užtikrinimo sprendimų teikėjų atitiktį Reglamente nustatytiems reikalavimams ir Rekomendacijoje dėl atitikties užtikrinimo sprendimų[8] nustatytiems kriterijams.

Siūlomu pakeitimu užtikrinamas reikiamas lankstumas ir kartu išlaikomas toks pats Reglamente nustatyto bendro tikslo mažinti išmetamųjų teršalų kiekį užmojis. Šis pakeitimas nereiškia, kad Komisija keičia savo tvirtą nuostatą toliau mažinti išmetamą metano kiekį (jo indėlis į išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį yra antras pagal dydį po $CO_2$). Metano kiekio mažinimas – vienas iš būdų greičiausiai ir veiksmingiausiai mažinti visuotinį atšilimą. Tai taip pat leidžia sutaupyti daug energijos. Tarptautinės energetikos agentūros

5 TEA 2026 m. rugsėjo mėn. naftos rinkos ataskaita, p. 4.
6 2026 m. II ketv. dujų rinkos ataskaita, p. 8.
7 TEA 2026 m. rugsėjo mėn. naftos rinkos ataskaita, p. 5.
8 2026 m. liepos 20 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2026/1834 dėl neprivalomų pavyzdinių nuostatų, parengtų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/942, (OL L, 2026/1834, 2026 7 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2026/1834/oj).

skaičiavimais, vien 2024 m. dujų nuostoliai dėl deginimo, išleidimo ir nuotėkių visame pasaulyje siekė daugiau kaip 350 mlrd. kubinių metrų – tai tris kartus viršija pasaulinėse rinkose dėl Hormūzo sąsiaurio uždarymo prarastą pasiūlą. Metano nuotėkio sumažinimas ir rutininio dujų išleidimo ir deginimo vykdant naftos ir dujų gavybą atsisakymas gali tiesiogiai padidinti turimų dujų pasiūlą, padėti sumažinti kainų nepastovumą ir padidinti energetikos sistemų atsparumą.

Taigi Komisija yra pasiryžusi toliau įgyvendinti Reglamentą, išlaikyti jo užmojį ir parengti likusius įgyvendinimo ir deleguotuosius aktus. Ji jau pavedė parengti naftos ir gamtinių dujų pramonės standartus, reikalingus Reglamentui įgyvendinti. Be to, ji netrukus priims keletą būtinų pranešimo apie išmetamą metano kiekį šablonų ir šiuo metu taip pat diegia visapusišką duomenų teikimo sistemą. Komisija taip pat nuolat bendrauja su nacionalinėmis akreditacijos įstaigomis, kad užtikrintų aiškumą, būtiną tikrintojų akreditavimo procesui paspartinti. Be to, ji neseniai paskelbė Rekomendaciją dėl atitikties užtikrinimo sprendimų ir Rekomendaciją dėl sankcijų taikymo[9]; jomis tiek valstybėms narėms, tiek operatoriams papildomai paaiškinama, kaip įgyvendinti taisykles, ir padedama tai daryti. Rekomendacija dėl atitikties užtikrinimo sprendimų suteikia aiškumo, kaip įrodyti atitiktį Reglamente nustatytiems importuotojams taikomiems reikalavimams, ypač kai tiekimo grandinės sudėtingos. Kartu Rekomendacijoje dėl sankcijų taikymo pateikiama gairių valstybėms narėms, kaip taikyti Reglamento 33 straipsnio 2 dalį dabartinės energetikos krizės sąlygomis.

Atidėjimo laikotarpiu Komisija atidžiai stebės Reglamento įgyvendinimą ir tiekimo saugumo padėtį. Visos su įgyvendinimu susijusios problemos bus apsvarstytos per būsimą Reglamento peržiūrą – Komisijai yra nustatytas aiškus reikalavimas per ją įvertinti, kiek veiksmingai ir efektyviai Reglamentu nustatomos skaidrios ir tikslios matavimo, duomenų teikimo ir tikrinimo taisyklės. Reglamento (ES) 2024/1787 36 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ši peržiūra turi būti atlikta ne vėliau kaip 2028 m. sausio 1 d. ir Komisija turi pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

Šiame pasiūlyme numatomi nedideli tiksliniai Metano reglamento pakeitimai, kuriais vienais metais pavėlinamas tam tikrų nuostatų taikymas. Kitų galimų to reglamento pakeitimų šio pasiūlymo aprėptis ir tikslai neapima. Komisija konstruktyviai bendradarbiaus su Europos Parlamentu ir Taryba, siekdama užtikrinti, kad su šiuo pasiūlymu susijusiame teisėkūros procese esminė pasiūlymo aprėptis išliktų visiškai tokia pati ir nebūtų iškreipta.

Siekiant išlaikyti reguliavimo aiškumą ir lankstumą, labai svarbu, kad Europos Parlamentas ir Taryba dėl šio pasiūlymo susitartų greitai ir nedelsdami.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Reglamentu (ES) 2021/1119 (Europos klimato teisės aktas)[10] Sąjunga savo teisėje įtvirtino tikslą iki 2050 m. pasiekti visos ekonomikos poveikio klimatui neutralumą ir nustatė privalomus tarpinius savo vidaus tikslus: grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį (t. y. išmetamą kiekį, liekantį atėmus absorbentais pašalintą kiekį), palyginti su 1990 m. lygiu, iki 2030 m. sumažinti bent 55 proc., o iki 2040 m. – 90 proc.

---

[9] 2026 m. liepos 20 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2026/1835 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo numatytų sankcijų, susijusių su importuotojų pareigomis, taikymo (OL L, 2026/1835, 2026 7 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2026/1835/oj).

[10] 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999, (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

Reglamento (ES) 2024/1787 pasiūlymas buvo parengtas remiantis Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslo įgyvendinimo planu ir jo poveikio vertinimu. Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane akcentuota būtinybė intensyviau mažinti išmetamą metano kiekį.

2020 m. spalio mėn. Komisija patvirtino Išmetamo metano kiekio mažinimo ES strategiją, kurioje išdėstytos Europos Sąjungoje, įskaitant energetikos sektorių, ir tarptautiniu mastu išmetamo metano kiekio mažinimo priemonės.

Šiuo pasiūlymu esminės Reglamentu (ES) 2024/1787 nustatytos taisyklės ir jo tikslai nekeičiami. Pasiūlymu taip pat reaguojama į kai kurių valstybių narių ir naftos, dujų ir anglių sektorių subjektų išreikštą susirūpinimą – operatoriams ir valstybėms narėms juo suteikiama daugiau lankstumo, reikalingo, kad jie galėtų visapusiškai laikytis Reglamento tikslų.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šiuo pasiūlymu papildomi veiksmai, kurių imamasi siekiant mažinti žemės ūkio ir atliekų sektoriuose išmetamą metano kiekį.

## 2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 192 straipsnio 1 dalis. Pagal SESV 191 straipsnį ir 192 straipsnio 1 dalį Europos Sąjunga padeda siekti, be kita ko, šių tikslų: i) išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę, ii) remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti, visų pirma iii) kovai su klimato kaita. Reglamentas (ES) 2024/1787 grindžiamas SESV 192 straipsnio 1 dalimi.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Siūloma iniciatyva atitinka subsidiarumo principą. Valstybės narės negali pačios atlikti Reglamento (ES) 2024/178 pakeitimo, kuris suteiktų daugiau lankstumo.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Juo neviršijama to, kas būtina Sąjungos tikslams ekonomiškai efektyviai sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį pasiekti, ir operatoriams bei valstybėms narėms suteikiama su reikalavimų laikymusi susijusio lankstumo, kartu išlaikant Reglamento tikslus ir užmojį.

- **Priemonės pasirinkimas**

Reglamentas (ES) 2024/1787 šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamas tik tiek, kad būtų suteikta daugiau lankstumo. Todėl reikėtų rinktis tokią pačią kaip galiojančios teisinės priemonės formą.

## 3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Pasiūlymo vertinti nereikia, nes juo operatoriams ir valstybėms narėms tik laikinai suteikiama lankstumo, reikalingo, kad jie galėtų vykdyti savo pareigas.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Komisija nuo krizės Artimuosiuose Rytuose pradžios išsamiai diskutavo su suinteresuotosiomis šalimis dėl importuotojų pareigų poveikio energijos tiekimui į Sąjungą.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pasiūlymas parengtas nuodugniai išnagrinėjus nustatytas pareigas.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymas apima tikslinius Reglamento (ES) 2024/1787 pakeitimus, kurių tikslas – tik suteikti daugiau su pareigų vykdymu susijusio lankstumo importuotojams ir daugiau su tam tikrų pareigų vykdymu susijusio lankstumo Sąjungos gamintojams, atidedant tų pareigų vykdymą vieniems metams. Juo nekeičiamas Reglamento užmojis ir nenustatoma naujų reikalavimų valstybėms narėms ar operatoriams.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Palyginti su dabartine Reglamento redakcija, pasiūlymas neturėtų padidinti administracinių išlaidų. Be to, jis nedidina ir teisinės sistemos sudėtingumo.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje[11]. Juo visų pirma išlaikomas Chartijos 37 straipsnyje nustatytas tikslas užtikrinti aukšto lygio aplinkos apsaugą pagal tvaraus vystymosi principą.

## 4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Finansinė teisės akto pasiūlymo pažyma, kurioje išdėstytas poveikis biudžetui, žmogiškiesiems ir administraciniams ištekliams, buvo pridėta prie pasiūlymo, kuriuo remiantis buvo priimtas Reglamentas (ES) 2024/1787.

## 5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Pasiūlymu nekeičiama taisyklių esmė. Įgyvendinimo vertinimas išlieka toks pats, koks buvo numatytas pasiūlyme, kuriuo remiantis buvo priimtas Reglamentas (ES) 2024/1787.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnio 1 punktu keičiama 28 straipsnio 1 dalis ir 28 straipsnio 2 dalis.

1 straipsnio 2 punktu keičiama 29 straipsnio 1 dalis ir 29 straipsnio 2 dalis.

[11] Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (OL C 326, 2012 10 26, p. 391, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/char_2012/oj).

2026/0325 (COD)

Pasiūlymas

# EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

## kuriuo dėl tam tikrų pareigų vykdymo atidėjimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1787[1] siekiama mažinti energetikos sektoriuje išmetamą metano kiekį. Juo importuotojai, į Sąjungą importuojantys žalią naftą, gamtines dujas ir anglis, įpareigojami nuo 2025 m. gegužės 5 d. teikti atitinkamoms kompetentingoms valstybių narių institucijoms informaciją apie eksportuotojų į Sąjungą ir trečiųjų valstybių gamintojų taikomas išmetamo metano kiekio matavimo, duomenų apie jį teikimo, jo tikrinimo ir mažinimo priemones, visų pirma apie reguliavimo arba savanoriškų priemonių taikymą išmetamam metano kiekiui kontroliuoti;

(2) Reglamentu (ES) 2024/1787 taip pat nustatytas reikalavimas importuotojams nuo 2027 m. sausio 1 d. pateikti įrodymų, kad po 2024 m. rugpjūčio 4 d. sudarytoms arba atnaujintoms ne Sąjungoje išgautos žalios naftos, gamtinių dujų ar anglių tiekimo sutartims yra taikomos stebėsenos, duomenų teikimo ir tikrinimo priemonės, lygiavertės Reglamente gamintojams nustatytoms priemonėms, ir apie tai pranešti;

(3) Reglamentu (ES) 2024/1787 taip pat reikalaujama, kad Sąjungos gamintojai ir importuotojai ne vėliau kaip 2028 m. rugpjūčio 5 d. ir paskiau kasmet praneštų apie Sąjungos rinkai pateiktos žalios naftos, gamtinių dujų ar anglių gavybos sukeliamos taršos metanu intensyvumą ir ne vėliau kaip 2030 m. rugpjūčio 5 d. ir paskiau kasmet pateiktų įrodymų, kad taršos metanu intensyvumas yra mažesnis už maksimalias taršo metanu intensyvumo vertes, nustatytas pagal Reglamento 29 straipsnio 5 ir 6 dalis;

(4) kad palengvintų Reglamento (ES) 2024/1787 įgyvendinimą, Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais, ėmėsi

[1] 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/942, (OL L, 2024/1787, 2024 7 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

svarbių veiksmų. Visų pirma ji įsteigė neoficialią energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo ekspertų grupę; ši taip pat valdo pagal Reglamento 5 straipsnio 3 dalį sukurtą kompetentingų institucijų tinklą, kurio tikslas – skatinti kompetentingų institucijų bendradarbiavimą ir sudaryti joms sąlygas nuolat keistis geriausios praktikos pavyzdžiais. Komisija taip pat standartizavimo pavedimu pavedė parengti Europos standartus, kuriais būtų užtikrintas darnus įgyvendinimas ir sukurta bendra techninė sistema. Ji toliau imsis visų būtinų priemonių Reglamentui (ES) 2024/1787 įgyvendinti ir priims likusius įgyvendinimo ir deleguotuosius aktus;

(5) be to, Komisija neseniai paskelbė Rekomendaciją dėl atitikties užtikrinimo sprendimų[2] ir Rekomendaciją dėl sankcijų taikymo[3]. Jomis tiek valstybėms narėms, tiek operatoriams papildomai paaiškinama, kaip įgyvendinti Reglamentą, ir padedama tai daryti. Rekomendacijoje dėl atitikties užtikrinimo sprendimų išdėstoma, kaip įrodyti atitiktį importuotojams taikomiems reikalavimams, ypač kai tiekimo grandinės sudėtingos. Kartu Rekomendacijoje dėl sankcijų taikymo pateikiama gairių valstybėms narėms, kaip taikyti Reglamento (ES) 2024/1787 33 straipsnio 2 dalį dabartinės energetikos krizės sąlygomis;

(6) pasaulinė energetikos padėtis išlieka labai nepastovi ir nenuspėjama, o energijos kainos tebėra labai didelės. Todėl Sąjunga turėtų užsitikrinti patikimą nuolatinį iškastinio kuro importą. Nors Reglamentu (ES) 2024/1787 nėra nustatomi energijos importo į Sąjungą apribojimai, visapusiškas jame nustatytų reikalavimų laikymasis pareikalaus papildomo laiko ir importuotojams nuo 2027 m. sausio 1 d. gali kilti energijos tiekimo į Sąjungą sunkumų. Siekiant suteikti trečiosioms valstybėms, valstybėms narėms, gamintojams, importuotojams, operatoriams ir prekiautojams galimybę visiškai pasirengti, be kita ko, sukurti reikiamus mechanizmus, kad jie galėtų visapusiškai vykdyti savo pareigas, reikia tuos reikalavimus pradėti taikyti kiek vėliau;

(7) todėl Reglamento (ES) 2024/1787 28 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir 29 straipsnio 1 ir 2 dalyse importuotojams ir Sąjungos gamintojams nustatytų pareigų vykdymas turėtų būti atidėtas vieniems metams;

(8) per suteiktą ilgesnį laiką valstybės narės galės pirmumo tvarka užbaigti nacionalinių sankcijų sistemų priėmimą, o nacionalinės akreditacijos įstaigos – pagal Reglamento reikalavimus akredituoti tikrintojus. Be to, nacionalinės kompetentingos institucijos turės daugiau laiko įvertinti ir pripažinti atitikties užtikrinimo sprendimų teikėjų atitiktį Reglamente (ES) 2024/1787 nustatytiems reikalavimams ir Rekomendacijoje dėl atitikties užtikrinimo sprendimų nustatytiems kriterijams;

(9) atidėjimo laikotarpiu Komisija atidžiai stebės Reglamento įgyvendinimą ir tiekimo saugumo padėtį. Visos su įgyvendinimu susijusios problemos bus apsvarstytos per būsimą Reglamento peržiūrą – Komisijai yra nustatytas aiškus reikalavimas per ją įvertinti, kiek veiksmingai ir efektyviai Reglamentu nustatomos skaidrios ir tikslios matavimo, duomenų teikimo ir tikrinimo taisyklės. Reglamento (ES) 2024/1787 36 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ši peržiūra turi būti atlikta ne vėliau kaip 2028 m. sausio 1 d. ir Komisija turi pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai;

---

[2] 2026 m. liepos 20 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2026/1834 dėl neprivalomų pavyzdinių nuostatų, parengtų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/942, (OL L, 2026/1834, 2026 7 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2026/1834/oj).

[3] 2026 m. liepos 20 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2026/1835 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo numatytų sankcijų, susijusių su importuotojų pareigomis, taikymo (OL L, 2026/1835, 2026 7 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2026/1835/oj).

(10) kadangi šio reglamento tikslo – atidėti Reglamento (ES) 2024/1787 28 straipsnio 1 ir 2 dalių ir 29 straipsnio 1 ir 2 dalių taikymo pradžios datas – valstybės narės pasiekti negali ir jį galima pasiekti tik Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(11) todėl Reglamentas (ES) 2024/1787 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

*1 straipsnis*

Reglamento (ES) 2024/1787 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2024/1787 iš dalies keičiamas taip:

1. 28 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„Ne vėliau kaip 2029 m. gegužės 31 d. ir paskiau kasmet importuotojai pateikia įrodymų ir pagal 27 straipsnio 1 dalį praneša valstybės narės, kurioje jie yra įsisteigę, kompetentingoms institucijoms, kad 2024 m. rugpjūčio 4 d. arba vėliau sudarytos arba atnaujintos ne Sąjungoje išgautos žalios naftos, gamtinių dujų ar anglių tiekimo praėjusiais kalendoriniais metais sutartys apima tik žalią naftą, gamtines dujas ar anglis, kurioms gamintojo lygmeniu taikomos stebėsenos, duomenų teikimo ir tikrinimo priemonės, lygiavertės šiame reglamente nustatytoms priemonėms.“;

(b) 2 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Ne vėliau kaip 2029 m. gegužės 31 d. ir paskiau kasmet importuotojai, teikdami informaciją, kuri turi būti pateikta pagal 27 straipsnio 1 dalį, informuoja valstybės narės, kurioje jie yra įsisteigę, kompetentingas institucijas apie tokių pastangų rezultatus praėjusiais kalendoriniais metais, o tuo atveju, jeigu to nepavyko padaryti, toms kompetentingoms institucijoms pateikia svarų pagrindimą, kuriame paaiškina, kodėl to nepavyko padaryti, ir nurodo veiksmus, kurių jie ėmėsi įgyvendindami tas pastangas.“;

(2) 29 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„Tiekimo sutarčių, sudarytų arba atnaujintų 2024 m. rugpjūčio 4 d. arba vėliau, atveju Sąjungos gamintojai ir pagal 27 straipsnio 1 dalį importuotojai ne vėliau kaip 2029 m. rugpjūčio 5 d. ir paskiau kasmet ne vėliau kaip gegužės 31 d. praneša valstybės narės, kurioje jie yra įsisteigę, kompetentingoms institucijoms apie žalios naftos, gamtinių dujų ir anglių, kurias jie praėjusiais kalendoriniais metais pateikė Sąjungos rinkai, gavybos sukeliamos taršos metanu intensyvumą, apskaičiuotą taikant pagal šio straipsnio 4 dalį nustatytą metodiką.

Tiekimo sutarčių, sudarytų anksčiau nei 2024 m. rugpjūčio 4 d., atveju Sąjungos gamintojai ir pagal 27 straipsnio 1 dalį importuotojai deda visas pagrįstas pastangas, kad praneštų valstybės narės, kurioje jie yra įsisteigę, kompetentingoms institucijoms apie žalios naftos, gamtinių dujų ir anglių, kurias jie praėjusiais kalendoriniais metais pateikė Sąjungos rinkai, gavybos sukeliamos taršos metanu intensyvumą, apskaičiuotą taikant pagal šio straipsnio 4 dalį nustatytą metodiką. Ne vėliau kaip 2029 m. rugpjūčio 5 d. ir paskiau kasmet ne vėliau kaip

gegužės 31 d. Sąjungos gamintojai ir importuotojai, pateikiantys Sąjungos rinkai žalią naftą, gamtines dujas ar anglis, valstybės narės, kurioje jie yra įsisteigę, kompetentingoms institucijoms pateikia tokių pastangų rezultatų ataskaitą.“;

(b) 2 dalis pakeičiama taip:

„Ne vėliau kaip 2031 m. rugpjūčio 5 d. ir paskiau kasmet ne vėliau kaip gegužės 31 d. Sąjungos gamintojai ir importuotojai, pateikiantys Sąjungos rinkai žalią naftą, gamtines dujas ir anglis pagal tiekimo sutartis, sudarytas arba atnaujintas po 2030 m. rugpjūčio 5 d., valstybės narės, kurioje jie yra įsisteigę, kompetentingoms institucijoms pateikia įrodymų, kad žalios naftos, gamtinių dujų ir anglių, kurias jie praėjusiais kalendoriniais metais pateikė Sąjungos rinkai, gavybos sukeliamos taršos metanu intensyvumas, apskaičiuotas taikant pagal 4 dalį nustatytą metodiką, yra mažesnis už maksimalias taršos metanu intensyvumo vertes, nustatytas pagal 6 dalį, siekiant skatinti mažinti dėl tų produktų pasaulyje išmetamo metano kiekį.“

*2 straipsnis*

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

| | |
|---|---|
| *Europos Parlamento vardu* | *Tarybos vardu* |
| *Pirmininkas / Pirmininkė* | *Pirmininkas / Pirmininkė* |